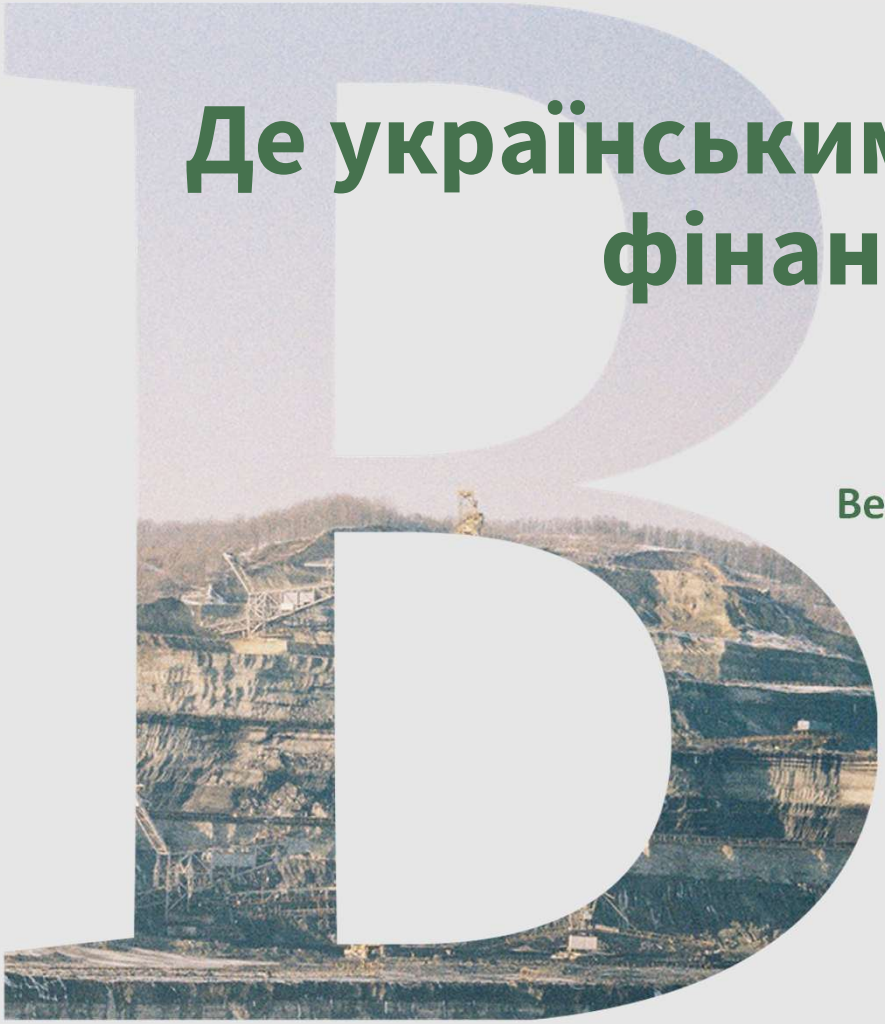

Де українським громадам знаходити фінансові ресурси?

Вебінар «Дорожня карта для публічних інвестиційних проєктів»

13 жовтня 2026 р.

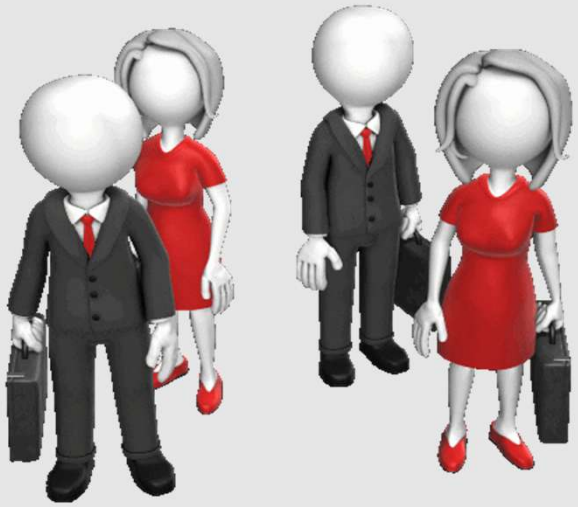
Микола Кобець

фахівець з екологізації інвестицій

CEE Bankwatch Network

екодія
Центр екологічних ініціатив

Перші 5 дій громади

1. Визначте проблему та результат: що саме зміниться для людей?
2. Оцініть вартість, утримання та майбутню економію.
3. Перевірте відповідність стратегії та процедурам УПІ/DREAM.
4. Знайдіть актуальні конкурси, субвенції, програми донорів; запитайте область і профільне міністерство.
5. Підготуйте документи й оберіть реалістичне поєднання джерел.

Не починайте з пошуку грошей - почніть з добре описаної проблеми

Які головні джерела грошей?

- **Пряме бюджетне фінансування** – це, коли гроші виділяє держава з державного бюджету чи ОМС з місцевого бюджету (у тому числі державні цільові фонди, ДФРР).
- **Боргове фінансування** – коли беруться кредити, облігації, або позики на принципах повернення, платності та строковості.
- **Гранти** – це кошти від донорів, ЄС, міжнародних організацій, благодійників, без повернення.
- **Приватні інвестиції** – гроші від бізнесу, компаній або громадян, які готові фінансувати проєкт
- **Власні кошти громад чи підприємств** – наприклад, комунальне підприємство має певний прибуток і може частину вкласти в проєкт.

Каскадний принцип: як обирати джерело?

Спочатку - доступніші та дешевші гроші...

Кредити - після перевірки та оцінки власних можливостей

- **КРОК 1 Власні ресурси та гранти → що можна покрити без боргу?**
- **КРОК 2 Приватні кошти / партнерство → чи є зрозуміла вигода та розподіл ризиків?**
- **КРОК 3 Пільговий кредит → чи зможе громада його обслуговувати?**
- **КРОК 4 Бюджетна підтримка / субвенції → чи відповідає проєкт пріоритетам?**

Каскадний принцип: як обирати джерело?

Для кожного проєкту має бути складений **фінансовий план**, у якому поетапно розглядаються всі можливі джерела: власні кошти, міжнародні гранти, кредити, приватні інвестиції, донорська допомога, лише після цього – державний чи місцевий бюджет.

Один проєкт може мати кілька джерел фінансування

Як розглядають приватне фінансування?

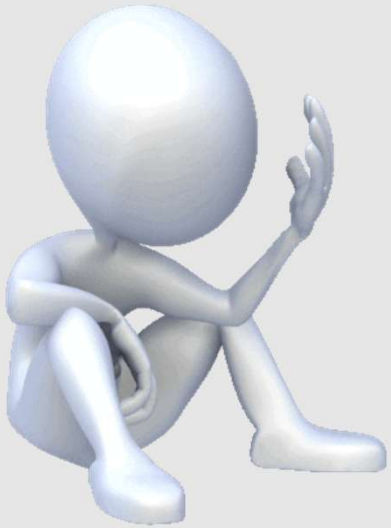
Для всіх проєктів спочатку дивляться: чи можна залучити бізнес або інвесторів.

- Для видобування корисних копалин діє механізм «угоди про розподіл продукції».
- Для інших проєктів – державно-приватне партнерство чи концесія.
- Якщо проєкт прибутковий і може сам себе окупити, його можна запускати без бюджетних коштів, тільки з приватними грошима.
- Якщо не виходить повністю за рахунок приватних коштів – дивляться, чи можна додати бюджетні кошти або інші варіанти.

Як розглядають кредитні гроші?

Якщо приватних грошей недостатньо, дивляться, чи можна залучити кредити.

- Для програм – лише пільгові кредити (з низькою ставкою).
- Для проєктів розглядають різні варіанти кредитів: комерційні банки, облігації, міжнародні фінансові організації.
- Якщо проєкт не тягне на мінімальну суму для кредиту – можна об’єднати кілька схожих проєктів.

Як перевіряють можливість бюджетного фінансування?

- Для цього він повинен бути у єдиному проєктному портфелі публічних інвестицій (держави, регіону, тер. громади) або відповідати пріоритетам інвестування.
- Спочатку шукають гроші у спеціальному фонді державного бюджету чи цільових фондах, потім – у загальному фонді (якщо у спеціальному не знайшли).
- Для проєктів ОМС діє правило співфінансування: держава дає кошти лише за умови, що частину профінансує місцевий бюджет.

Як виглядає нова процедура на практиці?

Крок 1. Формування ідеї та попереднього плану проєкту
Громада визначає нагальну потребу (наприклад, будівництво нової школи), готує техніко-економічне обґрунтування та попередню кошторисну вартість.

Крок 2. Оцінка власних ресурсів
Перевіряється можливість використання місцевого бюджету, коштів комунальних підприємств або інших внутрішніх резервів.

Крок 3. Аналіз альтернативних джерел
Чи є актуальні міжнародні гранти для цього напряму?
Чи можна залучити донорську допомогу, кредит або інвестиції?
Чи підходить проєкт під умови партнерських програм?

Крок 4. Підготовка фінансового плану
У фінсовому плані чітко вказується, яка частина витрат може бути покрита кожним джерелом.

Крок 5. Аргументування потреби у бюджетному фінансуванні
Лише якщо власних та альтернативних ресурсів недостатньо, подається обґрунтований запит до відповідного бюджету (державного чи місцевого).

Крок 6. Затвердження та реалізація проєкту
Після погодження джерел фінансування та їх пропорцій – проєкт може отримати остаточне затвердження і почати реалізовуватися.

Корисні посилання:

- **Зелена платформа** - створена, щоб допомогти громадам, державним та комунальним підприємствам знаходити актуальні програми фінансування інвестиційних проєктів
- **Як підготувати проєкт у DREAM для програм ЄІБ**
- **Управління публічними інвестиціями: що ми знаємо про проєкти**

Дякую за увагу!

Микола Кобець

фахівець з екологізації інвестицій

mk@ecoaction.org.ua

mykola.kobets@bankwatch.org

CEE Bankwatch Network

екодія
Центр екологічних ініціатив